

Przedpłata

za „Głos Narodu“ wynosi w Krakowie: miesięcznie kor. 2—. Za odnośzenie do mieszkania dopłaca się 40 hal. miesięcznie.

Adres Redakcji i Administracji: róg ul. św. Krzyża Mikołajskiej l. 7.

Telefon Nr. 190.

GŁOS NARODU

DZIENNIK POLITYCZNY, ZAŁOŻONY W ROKU 1893 PRZEZ JÓZEFA ROGOZĄ.

REDAKTOR NACZELNY: Dr. ANTONI BEAUPRÉ.

Przedpłata

za „Głos Narodu“ wynosi za prowincję: miesięcznie kor. 2-70. W państwie niemieckim kwartalnie: 10 koron. W innych państwach kwartalnie koron 12—.

Numer pojedynczy zwykły 6 hal
Numer niedzielny ilustrowany 16 h.

Nr. 203

Kraków, Poniedziałek dnia 27 Lipca 1903

Rok XI.

Śmierć Leona XIII.

Pogrzeb.

Pogrzeb Ojca św. odbył się według starego rytuału w sobotę wieczorem. Termin pogrzebu musiano przyspieszyć, gdyż zabalsamowanie zwłok nie powiodło się, i zachodziła obawa zbyt gwałtownego rozkładu.

Zwłoki były wystawione w kaplicy św. Sakramentu, ze stopami występującymi po za kratę, aby wierni mogli je całować. Przeszło 100 000 ludzi przedfilowało przez kościół św. Piotra w ciągu dwóch dni. W sobotę o 6 wieczorem zebrał się kardynałowie w kaplicy, gdzie odprawiono modły rytualne. Następnie major-domus, nakrył twarz Ojca św. białą jedwabną zasłoną, a ciało oprurowaną kapą. — Gwardya szlachecka podniosła zwłoki z katafalku i ułożyła je w trumnie cyprysowej, wybitej karmazynowym aksamitem. — Do trumny włożono trzy czerwone sakiewki jedwabne; każda z nich zawiera tyle medali złotych, względnie srebrnych i brązowych, ile lat liczy pontyfikat Leona XIII. Do skrzyneczki ołowianej z denkiem szklanym, włożono pergamin z biografią Papieża i mowę pochwalną.

Trumnę zamknięto i zapieczętowano pieczęciami kardynała-kamerlinga Oreglii, Rampollí, arcybiskupa bazyliki i major-domusa. Następnie włożono trumnę cyprysową do trumny ołowianej, którą bardzo szczelnie zalutowano. Na trumnie tej znajduje się napis podający wiek zmarłego, lata jego pontyfikatu i dzień śmierci. Po zalutowaniu i opieczętowaniu trumny drewnianej, na której wieku znajduje się herb Ojca św.

Nastąpiło ostatnie pokropienie zwłok i gwardya szlachecka przeniosła trumnę do krypty, w której będzie prowizorycznie pochowana. Krypta ta znajduje się po lewej stronie kościoła ponad drzwiami, prowadzącymi do kaplicy del Coro. W tej krypcie pozostaną zwłoki aż do wykończenia grobowca w miejscu, w którym zwłoki mają być w myśl testamentu pochowane.

Przyjęcie ciała dyplomatycznego.

W sobotę odbyła się piąta kongregacja. Uczestniczyło w niej 33 kardynałów między nimi Puzyna, Kopp, Gruscha, Katschtaler, Herrero i Grossens. Najpierw załatwiono sprawy bieżące, mianując kawalera Paccinalliego prowizorem, inżynierów Schneidera i Mannucciego architektami, a hr. Congressi komisarzem conclave. Następnie wprowadzono ciało dyplomatyczne, którego dziekan don Miguel Martins-d'Antas, poseł portugalski odczytał następującą przemowę:

„Ciało dyplomatyczne ma sobie za obowiązek wyrazić świętemu Kolegium najgłębsze współczucie z powodu bolesnej i niepowetowanej straty, która całe chrześcijaństwo pogrążyła w żałobie. Cnoty i wysoka mądrość Leona XIII pozostawia w historii niezatarte ślady. Jesteśmy przekonani, że Bóg w swej niezbadanej dobroci oświecił św. Kolegium, aby wybrało Zwierzchnika Kościoła, który będzie powołany jego blask zachować i obmyśleć środki dla złagodzenia namiętności i ukojenia umysłów.“

Kardynał kamerling Oreglia podziękował za współczucie, a następnie dodał: „Święte Kolegium przygotowuje się, w wykonaniu swych najwyższych przywilejów, do wyboru tego, który jako zastępca Chrystusa obejmie kierownictwo Kościoła. W tej tak poważnej i uroczystej chwili, Bóg użył nam niezawodnie swej pomocy i łaski, której tak potrzebujemy, aby spełnić nasze trudne zadanie.“

Potem odbyło się przyjęcie kawalerów maltańskich.

Obie przemowy nie zawierały żadnych politycznych aluzji, podobnie zresztą, jak po śmierci Piusa IX. Natomiast nota, którą układa Msgr. Merry del Val, a która będzie rozesłana do mocarstw, obejmuje zapewne zastrzeżenie przeciwko okupacji Rzymu.

Konklawe.

Pierwszy dzień konklawe wyznaczony został na 31 lipca. Wiadomości o kandydaturach krążą się. Na pierwszym planie stoją zawsze nazwiska kardynałów Oreglia, Rampolla, Gotti i

Vanutelli, dalej Svampa, Bacilleri i Sarto patryjarcha wenecki. Wszystko to są dowolne przypuszczenia, gdyż o zamiarach św. kolegium nikt nie jest poinformowany. Tylko żydowskie dzienniki ndają, że coś wiedzą i rozgłaszają rozmaite fałszywe, do których nie należy przywiązywać żadnej wagi. Na czele tej semickiej prasy stoi jak zwykle „Neue freie Presse“ i „Berliner Tageblatt“, pisma, które absolutnie nie mają żadnego dostępu do Watykanu.

Nowy proces wojskowy karny.

Projekt reformy wojskowego procesu karnego jest już wygotowany i będzie wkrótce przedłożony obu parlamentom. Mógł on przyjść do skutku dopiero po nпадku ministra Kriegshammera, który nie dopuszczał do żadnej zmiany w organizacji armji. Projekt jest przejęty duchem nowożytnym i zawiera wiele postępowych przepisów.

Postępowanie karne musi być wszczęte na żądanie kompetentnego komendanta, a śledztwo prowadzi samodzielnie audytor-prokurator, który też wnosi akt oskarżenia.

Sądy są dwojakie: brygadajerskie i dywizyjne; pierwsze sądzą przekroczenia szeregowców, drugie zbrodnie szeregowców i wszystkie przewinienia oficerów. W skład pierwszych wchodzi 1 audytor i dwóch oficerów ławników, w skład drugich 1 audytor i 4 oficerów. Postępowanie jest kontradyktoryczne, jawne i ustne. Oskarżony może mieć, w niektórych wypadkach musi mieć obrońcę. Co do obrońców istnieje zasadniczy konflikt pomiędzy władzami cywilnymi a wojskowymi; władze cywilne żądają dopuszczenia tych innych obrońców, co przy sądach ogólnych, wojskowe chcą dopuścić tylko tych obrońców, którzy są oficerami rezerwy.

Przeciwko wyrokom dopuszczone jest odwołanie co do kary i zażalenie nieważności co do winy. Instancją apelacyjną jest dla sądów brygadajerskich sąd dywizyjny, dla dywizyjnych najwyższy trybunał wojskowy. — Senaty przy najwyższym trybunale składają się albo z 3 audytorów i 4 oficerów, albo z 7 audytorów. Te ostatnie rozstrzygają kwestje czysto prawnicze.

KRONIKA

Zapiski osobiste. Minister rolnictwa Giovanelli przejechał wczoraj popołudniu przez Kraków do Wiednia.

Pan namiestnik Andrzej hr. Potocki przejechał wczoraj wieczorem przez Kraków do Wiednia.

Ślub arcyksięcia. Z Genewy donoszą iż w sobotę odbył się w miejscowości Veyrier w kantonie geneńskim ślub Leopolda Włódzkiego z p. Wilhelminą Adamowiczówną. Po ślubie cywilnym nastąpił ślub kościelny.

Sprawy miejskie. Zapowiedziane w przeszłym tygodniu posiedzenia miejskiej komisji dla Sukiennic i komisji dla budowy kanału wodnego odbędą się dziś. Pierwsza o godzinie 12 w południe; druga o godzinie 5 popołudniu. We środę o godzinie 5 popołudniu odbędzie się posiedzenie komisji administracyjnej Rady miejskiej.

Zwołane w sobotę posiedzenie sekcji IV szkolnej. Rady miejskiej, dla braku czasu nie przyszło do skutku.

Pogoda. Zarówno św. Jakób jak i św. Anna odznaczały się dniami niepogody i deszczów, a także i chłodu. Wszelkie projektowane wycieczki, zabawy i zgromadzenia wobec soty — wilgoci i błota musiały zaniechać. Za to r. zechodziły się wieści o nowych wylewach i powodziach — które jednak jak dotąd się nie sprawdzają. Bo, że woda miejscami stoi w polach to z powodu, że ziemia jest nadto nasiąknięta, ale w Wiśle stan wskazywał wszystkiego 30 ctm. nad stan normalny. — W Rudawie woda także nie duża.

Na strzelnicy zdobyli wczoraj nagrody za najlepsze strzały z podpórki pp.: Splichal; Lipezyński; R. Chmurski.

Za strzelanie z wolnej ręki: król p. E. Smido-

wicz i marszałek p. E. Peterseim; pierwszy zrobił 50 punktów, drugi 30.

Gościnność krakowskich żydów. Od kilku dni bawi w Krakowie nadrabina Chen z Kairu, który tu przybył w towarzystwie rabina z Aleksandrji i jeszcze jednego towarzysza z Egiptu, którzy zajęli mieszkania w koszernym hotelu Müllera.

Z miejscowych współwyznawców jedynie chasydzi zbliżyli się do nadrabina, postępową gmina żydowska nie uważała za stosowne obciążać gościnność nadrabinowi przybyłemu aż z ziemi Faraonów.

Grono właścicieli realności w Krakowie, którzy szkód ponieśli w ostatniej powodzi, odbyło w sobotę wieczorem zebranie pod przewodnictwem p. radcy Aljzego Niemetz. Z-branie w którym udział brało wiele właścicieli i właścicielek, po omówieniu sprawy powodziowej wybrało komitet do wykonania uchwał i poczynienia starań o uzyskanie ustawy opustów podatkowych z powodu klęski powodzi, w razie gdyby taka ustawa nie istniała.

Do komitetu powołani zostali pp.: Jurasch, Władysław Kosydarski, dyr. J. Niedziałowski, radca A. Niemetz, nadradca Sare i Truskolaski.

Komitetowi poruczono: 1) wystosować petycję do odcisnionych władz celem uzyskania opustu podatkowego tak ze strony gminy jak i kraju, 2) staranie o założenie straży wodnej, 3) sporządzenie spisu poszkodowanych celem klasyfikacji poniesionych szkód.

Zgromadzenie uchwaliło wyrazić niezadowolnienie Magistratowi przy zarządzeniu akcji ratunkowej.

Wreszcie uchwalono wyrazić podziękowanie władzy wojskowej za gorliwą pomoc dla powodzi.

Władysław Kostecki, urzędnik Towarzystwa wzaj. ubezpiecz. w Krakowie zmarł w Lubaniu dnia 25 b. m. Pogrzeb odbędzie się dziś w poniedziałek o godzinie 6 wieczorem z rogatki Podgórskiej, a nie z dworca kolejowego, jak myślały plakaty ogłoszone.

Egzamina kwalifikacyjne dla jednorocznej służby wojskowej. Egzamina te odbędą z powodzeniem wszyscy w r. b. w Zakładzie wojskowo-naukowym em. rotmistrza Adolfa Korabergera w Krakowie przysposobieni, za dojrzałych uznani i do egzaminu przypuszczeni kandydaci, a mianowicie: Stanisław hr. Bobrowski, Władysław Dworzeński, Rudolf Hornung, Leopold Jilg, Stefan Króliński, Jan Linderki, Edward Majewski, Józef Marsinek, Tadeusz Oświecimski, Marjan Swolkien, Karol hrabia Thun-Hohenstein i Władysław Zawadzki. Dwoch otrzymało poprawkę z przedmiotu na 3 miesiące.

Jeżeli się uwzględni, jak wielka liczba kandydatów przy tym egzaminie co rocznie przepada, i że aspiranci przysposobieni w innych podobnych Zakładach wojskowo-naukowych we Wiedniu, Pradze, Preszburgu i t. d. zdają ten egzamin zaledwie w stosunku 50—60%, nabyć musimy przeświadczenia, że nasz jedyny tego rodzaju Zakład naukowy w Galicji w zupełności odpowiada wytkniętemu celowi i przewyższa w osiągniętych rezultatach wszystkie inne podobne instytucje po za granicami kraju.

Zgromadzenie socjalistyczne zwołane pod hasłem: „Precz z parlamentem przywilejowanym; Dajcie ludowi prawa polityczne“, z powodu niepogody zamiast pod gołym niebem, odbyło się w niedzielę w teatrze ludowym przy ulicy Krowoderskiej. Zgromadzenie, w którym udział brała, jak zawsze, znaczna część żydów i żydówek, zajął i przewodniczył Tadeusz Bobrowski. Przytoczony powyżej temat referował dr Zygmunt Marek, który w końcu przedstawił następującą rezolucję:

„Parlament austriacki oparty na przywilejach, znów pogrążył się w hańbie i wstydzie, jego postawie zostały do domu posłani i rządy paragrafa 14 rozpoczynają swą zbrodniczą gospodarkę. Jak parlament oparty na przywilejach wyborczych jest rabunkiem na rzeczywistych prawach ludu, tak też i doświada V. kurji nie jest niczem innym, jak tylko zamaskowaniem tego rabunku przyrodzonych praw ludu pracującego.“

Nienasycona chciwość klas posiadających wznaga się w nieskończoność przez ich przywilej polityczny, a nadto szerokim masom ludności pracującej podraża się najniezbędniejsze środki żywności i w ten sposób narzuca się klasie wyzutej z własności, podwójne jarzmo.

Natomiast wołanie robotników o rozumne ustawy ochronne, o zaprowadzenie zabezpieczenia bytu starców, kalek, wdów i sierót przebrzmiało niewysłuchane.

Zgromadzenie dzisiejsze protestuje przeciw temu parlamentowi opartemu na przywilejach wyborczych, który się stał tylko areną dla szowinistycznych szal-

